

ВИСНОВОК
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації

на тему **«Формування інтегрованої системи управління ресурсами та інформаційними процесами на промисловому підприємстві»**

здобувача наукового ступеня доктора філософії

Абушова Теймура

з галузі знань 07 – Управління та адміністрування

за спеціальністю 073 – Менеджмент

Публічна презентація проведена на спільному засіданні кафедр «Менеджменту та адміністрування» та «Міжнародних економічних відносин» 18 червня 2025 року, протокол № 3, в онлайн форматі (запис додається).

В результаті аналізу опрацювання теоретичних та практичних положень дисертаційного дослідження, поданих до розгляду наукових публікацій за темою дисертації, результатів виконання здобувачем освітньо-наукової програми, а також за підсумками проведення фахового семінару визначено наступне.

1. Актуальність теми дослідження. Здобувач переконливо обґрунтовує важливість та нагальність наукового опрацювання питань, що є предметом його дослідження, висвітлюючи зв'язок теми дисертації із сучасними дослідженнями у відповідній галузі знань шляхом критичного аналізу з визначенням сутності наукового завдання. Зокрема, здобувач звертає увагу на таке.

Вітчизняні підприємства опинились внаслідок війни у кризових умовах, за яких зростає важливість якісного управління ключовими ресурсами, зокрема матеріальними, у тому числі енергетичними та трудовими. Запорукою якісного управління є якість інформації, що виступає посередником між об'єктом та суб'єктом управління. Якість інформаційних процесів підсилює конкурентоспроможність підприємства, спрощуючи та пришвидшуючи прийняття управлінських рішень. У той же час інформаційні ресурси потрібно розглядати у єдності із іншими для видами ресурсів, для якісного управління ними.

Актуальним є розкриття формування інтегрованої системи для управління ресурсами та інформаційними процесами, що передбачає єдність планування усіх ресурсів, моніторингу та вибору варіантів автоматизації управлінських завдань. Використання у вказаній системі процесного підходу та програмно цільового планування дозволить узгодити завдання усіх суб'єктів із щодо управління ресурсами машинобудівних підприємств.

З огляду на вищезазначене, дисертаційне дослідження Абушова Т. «Формування інтегрованої системи управління ресурсами та інформаційними процесами на промисловому підприємстві» має як теоретичний, так і практичний характер, є своєчасним і актуальним.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертація Абушова Т. виконана відповідно до планів науково-дослідних робіт Хмельницького національного університету в межах науково-дослідної теми: «Моделювання стратегій безпечного розвитку інноваційно-орієнтованих соціально-економічних систем» (номер держреєстрації 0122U001212), де автором обґрунтовано ключові положення формування інтегрованої системи управління ресурсами та інформаційними процесами у єдності та підпорядкованості із загальною стратегією розвитку підприємств.

Сукупність теоретико-методологічних положень та результатів, представлених у дисертації, дозволяє зауважити, що її виконання є важливою складовою частиною науково-дослідних робіт університету.

3. Наукова новизна отриманих результатів. Представлені в дисертації положення, концептуальні засади, структура, постановка завдань та їх вирішення, узагальнені висновки є результатом реалізації авторських ідей і самостійно виконаної наукової праці. У роботі обґрунтовано низку концептуальних положень, узагальнень та висновків, які відповідають критеріям наукової новизни, зокрема:

вперше:

– розроблено архітектуру інтегрованої системи управління ресурсами та інформаційними процесами підприємства, як структуровану сукупність функцій, принципів та методів прийняття управлінських рішень й механізмів їх реалізації, що базується на адаптивній інтегрованості ресурсів та інформаційних процесів й складається із теоретичного, методичного, організаційно-функціонального та інфраструктурного блоків;

– розроблено модель автоматизації управління ресурсами у межах інтегрованої системи управління ресурсами та інформаційними процесами, яка базується на оцінці відповідності структури інформаційних процесів підприємства та бізнес-процесів, визначенні необхідних та оптимальних параметрів технічних засобів та технологій, врахуванні фінансових можливостей підприємств й необхідності навчання працівників, та передбачає створення спільного координаційного центру управління ресурсами та інформаційними процесами, оцінку коректності роботи інтегрованої системи та закріплення порядку та процедур у відповідних організаційно-розпорядчих документах;

удосконалено:

– науково-методичний підхід щодо розуміння інформації як стратегічного ресурсу підприємства, що на відміну від існуючих враховує інформацію у якості координуючого елементу управління між ланками системи підприємства у процесі набуття нових знань, оскільки знання є одиницею інформаційних ресурсів і у той же час інформаційні ресурси визначають можливості навчання та розвитку організації та є інструментом такого навчання;

– понятійно-категорійний апарат щодо визначення поняття «інформаційний процес» який на відміну від існуючих підходів охоплює не лише інформаційний потік, як сукупність інформаційних повідомлень від генератора до отримувача, а й технології, які застосовуються для отримання, накопичення та передачі інформації, й прийнятий на підприємстві порядок накопичення, зберігання, захисту інформації;

– модель управління ресурсними та інформаційними потоками, яка на відміну від існуючих не обмежується відображенням переміщення ресурсів від продуцента до кінцевого споживача, а відображає існуючі особливості функціонування вітчизняних машинобудівних підприємств та доповнена елементами, які враховують необхідність синергетичного підходу до управління матеріальними та інформаційними ресурсами;

– планування ресурсів промислового підприємства із використанням програм, що в доповнення до існуючих підходів враховує стан та тенденції використання ресурсів машинобудівними підприємствами Вінницької області при розробці типової програми оптимізації використання ресурсів

машинобудівного підприємства й базується на інтегрованості управління ресурсами та інформаційними процесами;

- систему моніторингу управління ресурсами та інформаційними ресурсами підприємства, яка на відмінну від існуючих підходів базується єдності підходу до спостереження усіх матеріальних, трудових та інформаційних ресурсів та передбачає встановлення відповідності показників й рівнів управління на основі їх релевантності, охопленні показників макрорівня, мезорівня, окремих процесів та програм;

- систему аналізу відповідності ресурсних та інформаційних потоків, яку на відмінну від існуючих доповнено типізацією результатів на інформаційні часові та інформаційні кількісні розриви, з метою усунення невідповідностей та подальшого вибору параметрів для автоматизації;

набуло подальшого розвитку:

- структурування ресурсів підприємства, яке на відміну від існуючих передбачає відокремлення групи нематеріальних ресурсів, що об'єднує інформаційні, інтелектуальні та організаційно-управлінські ресурси, які безпосередньо пов'язані із використанням різних груп даних на підприємстві;

- науково-методичний підхід до оптимізації ресурсів використання ресурсів, який поруч із забезпеченням відповідної кількості ресурсів необхідної якості у вказаний часовий проміжок доповнено наявністю у персоналу підприємства необхідних компетенцій щодо управління та використання ресурсів;

- науково-методичний підхід до аналізу впливу факторів середовища на діяльність підприємств у сфері управління ресурсами, який на відміну від існуючих підходів, передбачає здійснення визначеної послідовності дій із формуванням загального переліку факторів прямого та опосередкованого впливу й подальшою оцінкою найбільш значущих факторів.

4. Теоретичне та практичне значення результатів дисертації полягає у тому, що теоретичні положення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи, що розкривають зміст інтегрованого управління ресурсами та інформаційними процесами на промисловому підприємстві рівня їх практичного застосування машинобудівними підприємствами. Побудована архітектоніка інтегрованої системи управління ресурсами та інформаційними процесами підприємства, яка сформована із теоретичного, методичного, організаційно-функціонального та інфраструктурного блоків, визначених

функцій, принципів та методів прийняття управлінських рішень й механізмів їх реалізації базується на адаптивній інтегрованості ресурсів та інформаційних процесів з метою підвищення ефективності використання усіх ресурсів та досягнення цілей підприємства.

5. Використання результатів роботи. Отримані результати дисертаційного дослідження у вигляді практичних рекомендацій апробовані Хмельницькою обласною організацією Спілки економістів України, Департаментом міжнародного співробітництва та регіонального розвитку Вінницької обласної військової адміністрації, Департаментом економіки і інвестицій Вінницької міської ради та рекомендовані для практичного використання підприємствам машинобудівної промисловості, а також знайшли практичне застосування у діяльності ТОВ «45 Експериментальний механічний завод», ТДВ «Брацлав», ТОВ «Агромаш-Калина», ТОВ «ГРІН КУЛ».

Науково-практичні рекомендації на основі сформованих теоретико-методичних висновків використовуються в навчальному процесі Хмельницького національного університету при викладанні таких дисциплін як «Менеджмент», «Міжнародний менеджмент», «Менеджмент і маркетинг».

6. Особиста участь автора в одержанні наукових та практичних результатів, що викладені в дисертаційній роботі. Дисертаційна робота Абушова Т. є одноосібно проведеним науковим дослідженням, в якому викладено авторський підхід до формування теоретичних, науково-методичних, практичних засад та рекомендацій щодо вирішення поставленого завдання – формування інтегрованої системи управління ресурсами та інформаційними процесами на промисловому підприємстві.

Основні положення дисертаційної роботи, наукові результати, висновки, пропозиції та рекомендації, які виносяться на захист, опубліковані у фахових наукових виданнях. З наукових праць у дисертаційній роботі використані ідеї та положення, запропоновані лише особисто автором.

Дисертаційна робота виконана на кафедрі Міжнародних економічних відносин Хмельницького національного університету, науковий керівник доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України Нижник Віктор Михайлович.

Розглянувши звіт подібності щодо перевірки на плагіат, встановлено, що дисертаційна робота Абушова Теймура є результатом самостійних досліджень

здобувача і не містить елементів плагіату та запозичень. Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Дисертаційна робота характеризується єдністю змісту та відповідає вимогам щодо її оформлення. Стиль викладення в дисертації матеріалів дослідження, наукових положень, висновків і рекомендацій забезпечують легкість і доступність їх сприйняття. Дисертаційне дослідження відповідає обраній темі, розкриває її та підтверджує, що автором вирішено поставлені у роботі завдання.

7. Перелік публікацій за темою дисертації. Аналіз наукових публікацій, повноти опублікування результатів дисертації та особистого внеску здобувача, засвідчив, що результати дослідження, які викладені в дисертаційній роботі, повною мірою відображають основні положення та висновки роботи, доповідалися та обговорювалися на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях.

За результатами дослідження опубліковано 22 наукові праці, загальним обсягом 8,22 друк. арк., з яких особисто автору належить 7,57 друк. арк., у тому числі: 2 статті у закордонних виданнях обсягом 1,1 друк. арк. з яких 0,75 авторських, 10 статей у наукових фахових виданнях України, які індексуються у міжнародних наукометричних базах даних обсягом 6,0 друк. арк. (особисто автору належить 5,7 друк. арк.); 10 публікацій, що додатково відображають результати дослідження загальним обсягом 1,12 друк. арк., які належать автору особисто.

Список публікацій здобувача за темою дисертації:

а) в яких опубліковані основні наукові результати:

у закордонних наукових виданнях:

1. Абушов Т.А., Нижник В.М., Іванов М. В. Оцінювання ресурсних можливостей інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств в умовах цифрової економіки. *Modern engineering and innovative technologies*. 2024. Issue 31. Part 2. С. 26-32. URL: <https://www.moderntechno.de/index.php/meit/issue/view/meit31-02/meit31-02> (0,5 друк. арк., 0,15 з них авторських). *Індексується і реферується в базах даних: Index Copernicus, Google Scholar.*

2. Абушов Т.А. Діяльність машинобудівних підприємств України за несприятливого впливу екзогенних факторів. *Modern Engineering and Innovative Technologies*. 2024. Issue 34. Part 2. С. 21–28. URL: <https://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit34-00-012>

<https://doi.org/10.30890/2567-5273.2024-34-00-012>. (0,6 друк. арк.).

Індексується і реферується в базах даних: *Index Copernicus, Google Scholar.*
у наукових фахових виданнях України:

3. Абушов Т.А. Процеси в управлінні підприємством. *Причорноморські економічні студії*. 2023. Вип. 79. С. 52-56. URL: http://bses.in.ua/journals/2023/79_2023/9.pdf. (0,6 друк. арк.). **Індексується і реферується в базах даних:** *Index Copernicus, Google Scholar.*

4. Абушов Т.А. Огляд сучасних підходів до управління матеріальними ресурсами промислового підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2022. № 6, Т. 2. С. 30-35. (0,6 друк. арк.). **Індексується і реферується в базах даних:** *Index Copernicus, Google Scholar, НБУ ім. В. І. Вернадського.*

5. Абушов Т.А. Сутність та зміст нематеріальних ресурсів сучасного підприємства. *Економіка та суспільство*. 2022. № 46. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2082>. DOI: 10.32782/2524-0072/2022-46-45. (0,7 друк. арк.). **Індексується і реферується в базах даних:** *Index Copernicus, Google Scholar, НБУ ім. В. І. Вернадського, Eurasian Scientific Journal Index.*

6. Нижник В.М., Абушов Т.А. Аналіз проблематики управлінських процесів в еволюційному розвитку підприємств. *Економічний простір*. 2023. № 187. С. 124-128. (0,65 друк. арк., 0,35 з них авторських). **Індексується і реферується в базах даних:** *Index Copernicus, Google Scholar, Crossref, OUCI.*

7. Абушов Т.А. Термінологія управління інформацією на підприємстві. *Підприємництво і торгівля*. 2023. № 38. С. 5-12. (0,75 друк. арк.). **Індексується і реферується в базах даних:** *Ulrich's Periodicals, Index Copernicus, Google Scholar, WorldCat.*

8. Абушов Т.А. Критерії оптимізації ресурсних можливостей підприємств. *Development Service Industry Management*. 2023. № 3. С. 23–28. (0,6 друк. арк.). **Індексується і реферується в базах даних:** *Index Copernicus, Crossref, Google Scholar, OUCI, НБУ ім. В. І. Вернадського.*

9. Абушов Т.А. Стан машинобудування в Україні через призму управління ресурсами. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2024. № 5. С. 151–156. URL: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-334-20>. (0,5 друк. арк.). **Індексується і реферується в базах даних:** *Index Copernicus, Google Scholar, НБУ ім. В. І. Вернадського*.

10. Абушов Т.А. Вплив факторів макросередовища на моделі управління ресурсними процесами промислових підприємств. *Український економічний часопис*. 2024. № 6. С. 7-11. (0,5 друк. арк.). **Індексується і реферується в базах даних:** *Index Copernicus, Google Scholar, Crossref, OUCI, НБУ ім. В. І. Вернадського*.

11. Абушов Т.А. Змістовна характеристика системи показників в управлінні ресурсами та інформаційними процесами підприємств. *Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. Вернадського*. 2025. Т. 36 (75). № 1. С. 60-64. (0,5 друк. арк.). **Індексується і реферується в базах даних:** *Index Copernicus, Crossref, OUCI, Google Scholar, НБУ ім. В. І. Вернадського*.

12. Абушов Т.А. Структура системи управління ресурсами та інформаційними процесами підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2025. № 2. С. 91-95. (0,6 друк. арк.). **Індексується і реферується в базах даних:** *Index Copernicus, Google Scholar, НБУ ім. В. І. Вернадського*.

б) які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

13. Абушов Т.А. Основи процесного підходу в управлінні. *Економіка, фінанси, облік та право в умовах глобалізації: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції*, м. Біла Церква, 16 листопада 2022 р. / Біла Церква: ЦФЕНД, 2022. Ч. 1. С. 24-25 (0,1 друк. арк.).

14. Абушов Т.А. Інтеграція підходів в управлінні підприємством. *Економіка та менеджмент сучасних організацій: проблеми теорії та практики: матеріали міжнар. науково-практичної інтернет-конференції*, м. Кривий Ріг, 1 листопада по 1 грудня 2022 р. С. 77-79 (0,11 друк. арк.).

15. Абушов Т.А. Процесний та функціональний підходи в управлінні. *Міждисциплінарні дослідження науки XXI століття : зб тез II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції молодих учених та студентів*, м. Київ, 1 грудня 2022 р. С. 13–14. (0,13 друк. арк.).

16. Абушов Т.А. Інформаційні процеси в забезпеченні безперервності діяльності підприємств. *Integration of Education, Science and Business in Modern Environment: Summer Debates: Proceedings of the 5th International Scientific and Practical Internet Conference*, August 3-4, 2023. FOP Marenichenko V.V., Dnipro, Ukraine, С. 82-83. (0,1 друк. арк.).

17. Абушов Т.А. Оптимізація ресурсних можливостей підприємства / *Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики*: матеріали дванадцятої міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 8 вересня 2023 р. / Одеса: ОНЕУ, 2023. 671 с. – С. 387-388. (0,1 друк. арк.).

18. Абушов Т.А. Управління ресурсними можливостями підприємств. *Економіка, фінанси, облік і право в умовах глобалізації*: міжнародної науково-практичної конференції, м. Полтава, 8 листопада 2023 р. ч. 1. С. 20-21. (0,13 друк. арк.).

19. Абушов Т.А. Роль та завдання персоналу в управлінні інформацією на підприємствах. *Перспективи ренесансу HR-інжинірингу, економіки і бізнесу за умов конвергенції України з ЄС у рамках європейської інтеграції* : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, м. Хмельницький, 16-17 листопада 2023 р. / Хмельницький : ХНУ, 2023. С. 303-304. (0,15 друк. арк.).

20. Абушов Т.А. Принципи управління ресурсами підприємств. *Реформування фінансово-економічної системи країни в контексті міжнародного співробітництва*: матеріали доповідей науково-практичної конференції м. Ужгород, 15-16 грудня 2023 р. / За заг. ред.: М. М. Палінчак, В. П. Приходько, В. В. Химинець та ін. – Львів-Торунь : Liha-Pres, 2023. С. 11-13. (0,15 друк. арк.).

21. Абушов Т.А. Тенденції та перспективи автоматизації бізнес-процесів. *Ефективне управління економікою на світовому, державному та регіональному рівнях* : матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 19-20 квітня 2024 р. / Львів-Торунь : Liha-Pres, 2024. С. 7-9. (0,15 друк. арк.).

22. Абушов Т.А. Стан та перспективи розвитку транспортної галузі в Україні як передумова відновлення вітчизняної промисловості. *Реалії та перспективи соціально-економічного розвитку під час війни* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції м. Черкаси, 8 листопада

2024 р. / Східноєвропейський центр наукових досліджень. С. 53-56. (0,1 друк. арк.).

ВВАЖАТИ,

що дисертаційна робота Абушова Теймура «Формування інтегрованої системи управління ресурсами та інформаційними процесами на промисловому підприємстві», яка подана на здобуття ступеня доктора філософії, за своїм науковим рівнем та практичною цінністю, змістом та оформленням повністю відповідає вимогам пп. 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради Закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, та відповідає напрямку наукового дослідження освітньо-наукової програми Хмельницького національного університету зі спеціальності 073 – Менеджмент.

РЕКОМЕНДУВАТИ:

дисертаційну роботу «Формування інтегрованої системи управління ресурсами та інформаційними процесами на промисловому підприємстві», подану Абушовим Теймуром на здобуття ступеня доктора філософії, до захисту.

Головуючий публічної презентації
спільного засідання кафедр
«Менеджменту та адміністрування»
та «Міжнародних економічних відносин»
доктор економічних наук, професор

Альона МЕЛЬНИК

